

Rigsdagstidende.

1850.

Forhandlingerne paa Folkethinget.

N° 80

24de Møde.

Fredagen den 1ste Marts.

(Fortf.)

Novsing: (fortsat) Har det lærde Skolevæsen allerede nu faaet en saadan Part, saa forekommer det mig, at man burde betænke sig paa atter at foreslaae et nyt Tilskud fra dette Fond. Skal Omordningen af Folkeskolevæsenet udskydes til en fjernere Tid, hvilket jeg som bemærket, aldeles maa billige, saa maa man være meget vaersom med Benyttelse af de saa Hjælpekilder, man allerede har. Dersom man i Mellemtiden vilde anvende disse Hjælpekilder til andre Formaal, da maatte jeg i allerhøieste Grad beklage, at vi ikke have faaet Skolesagen strax for her. — Jeg har troet, at det var rigtigt allerede her at antyde, at jeg for mit Vedkommende vilde stemme mod denne særskilte Post i Budgettet; men forøvrigt er det en Selvsølge, at, hvad man end mener om dette Punkt, saa bør det ikke have nogen Indflydelse paa Afgjørelsen af denne Sag, thi Lovudkastet er ikke forelagt betingelsesviis, det maa gaae sin Gang, uden Hensyn til hvad Resultatet bliver. med Hensyn til de 13,000 Rbd. fra Sorøe.

Boisen: Man har en Tro paa Landet, som er temmelig almindelig, at, har man først faaet en Skat, da kan man meget let faae en ny til, men slipper vanskeligt af med den gamle. Da denne Tro er almindelig, kan man ogsaa slutte, at den maa have sin Grund, og et ganske mærkeligt Exempel paa, at man ikke slipper en Skat, fordi dens Aarsag forlængst er ophævet, afgiver nærværende Sag. Fordi nemlig Latinskolens Elever under Navn af Løbedegne for Aarhundreder siden have assisteret ved Kirketjenesten, har, skjøndt deres Function allerede for 250 Aar siden aldeles ophørte, Latinskolen dog vidst at vedligeholde en Skat af Almueskolevæsenet, som ikke derved blev mere billig, fordi

man fordeelte den ogsaa paa Sæbedegne, der aldrig havde været Løbedegnene fra Latinskolen den mindste Tak skyldig, og saa seig har denne Skat været, at indtil denne Dag har den Stand, som maaskee mindst af alle kan taale det, maatte finde sig i, at være statsskyldig til Latinskolen. Det skal da vel neppe kunne undre Noget, at den Tid endelig er kommen, da denne Skat maa bortfalde, meget mere maa man forundre sig over at den har kunnet holde sig saalænge, og det kan kun forklares derved, at det danske Almueskolevæsen har været betragtet som en Træl i Forhold til det latinske Skolevæsen. Naturligviis skal jeg tilraade, at uden mindste Hensyn til hvorledes Latinskolen vil finde Erstatning, denne Skat i alle Maader ophæves som den ubilligste, ja jeg maa næsten sige, meest forhaanende, der findes i Landet. Men netop fordi jeg ønsker den overgivet til evig Glemsel, kan jeg ikke tiltræde, hvad der i § 2 er tilraadet, nemlig at lade vedkommende Commune eller Godsøier, som har udredet denne Skat paa Skolelærernes Vegne til Latinskolen, vedblive at udrede det til Fordeel for Skolelæreren. Vel under jeg Skolelæreren ikke blot denne lille Indtægt; men jeg under dem meget mere end dette, og vel kan det siges, at deres Tilstand er af den Bessaffenhed, at selv det Ubetydeligste kan blive betydeligt for dem, men jeg troer alligevel, at selv Skolelærerne ved paa denne Maade at komme til at oppebære en Skat, under hvis Ubillighed de forlængst have følt sig besværede, ville blive noget uhyggeligt tilmode og ville maaskee neppe ønske deres Kaar forbedrede ved at modtage en Nødskipling, der slet ikke kunde betragtes uden som en Barmhjertigheds Gave, efter som jeg ikke kan indromme, at Latinskolen skulde kunne eftergive en Skat, den med Ubillighed har oppebaaret, til Fordeel for Almueskolevæsenet. Tilmed er det vel endda et Spørgsmaal, om Skolelærernes Kaar derved virkelig vilde blive forbed-